

TEMA: Voda, vjetar

„*Oni koji sanjaju o promjeni, čekaju povoljan vjetar. Oni koji imaju viziju, naprave jedra.*“ W. W. Safar (Izvan okvira 3, Slunjski, E.)

Poticaj: Slikovnica „Val“ (Suzy Lee)

Za pokretanje moćne priče dovoljni su jedna djevojčica i jedan val. I niti jedna jedina riječ. Tiha interakcija između djevojčice i Vala malenom čitatelju ostavlja prostor da pronađe svoj vlastiti glas i samostalno ispriča priču.

Prijedlog aktivnosti osmislice:

Odgojiteljica: Anamarija Bajlo, mag.praesc.educ.

Odgojiteljica: Tamara Blaslov, mag.praesc.educ.

AKTIVNOSTI ZA DJECU OD 5 DO 7 GODINA

ISTRAŽIVAČKO-SPOZNAJNE AKTIVNOSTI:

1. Eksperiment- Agregatna stanja vode

U ovom eksperimentu istražit ćemo tri agregatna stanja vode- tekuće, plinovito i čvrsto.

Potrebna vam je voda, lončić ili kuhalo za vodu, ogledalo i zamrzivač.

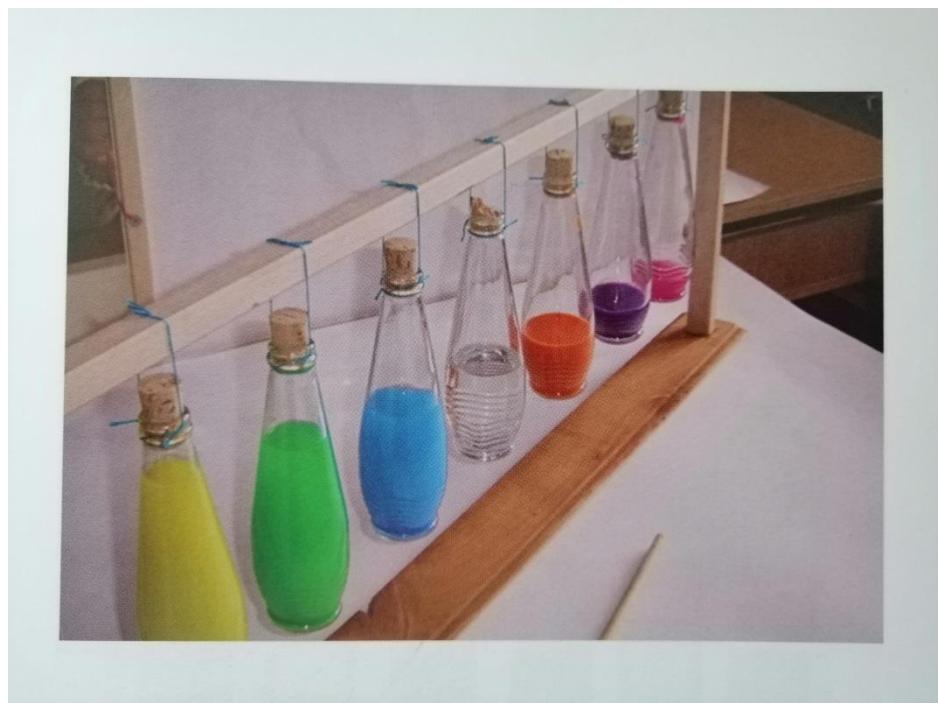
Vodu možemo promatrati u tekućem stanju- koji oblik, miris i okus ima, promatrajmo i kako se voda kreće u posudi koju mićemo.

Zatim vodu stavimo u lončić i zagrijavajmo. Što se događa? Kakav oblik voda poprima? Ogledalo stavimo iznad lončića ili kuhala za vodu. Kakvo je ogledalo? Što se dogodilo?

I na kraju, vodu možemo staviti u zamrzivač? Što se dogodilo? Što se mijenja, a što ostaje isto?

2. „Vodeni ksilofon“

Prikupite više staklenih bočica jednakih veličina i u njih nalijte vodu, ali tako da u svaku slijedeću nalijete malo više nego u prethodnu. Tako će dijete, s obzirom na različite razine vode u bocama, moći postići različite tonove. Dodatno možete i tekućinu u svakoj bočici označiti različitom bojom, tako će različiti tonovi imati različite boje.

(Izvor:Slunjski, E.: Kad djeca istražuju)

3. Pluta/tone

U ovom istraživanju ispitati ćemo plovnost materijala u vodi.

Djetetu ponudite nekoliko materijala koji tonu, i nekoliko onih koji plutaju na vodi. Dijete može provjeravati plovnost ponuđenih materijala u većoj posudi ili kadi i bilježiti svoje rezultate kao pravi istraživač.

4. „Čišćenje mora“

Onečišćenje mora veliki je problem današnjice. Djecu, kao i odrasle valja od rane dobi osvjećivati o važnosti očuvanja okoliša. Pomoću ove zabavne znanstvene aktivnosti možemo djetetu na njemu blizak način prikazati onečišćenje mora i voda, ali i posljedice koje ono ostavlja, unatoč pokušajima čišćenja.

Potreban materijal: velika posuda ili kanta, voda, plastične ili gumene igračke životinje(može i bez njih), školjke, plastični brodić, kakao prah, ulje, plastična vrećica, talog kave, spužva, higijenska vata, deterdžent za suđe, mala četka za ribanje, plastične boce s čepovima, filteri za kavu, pinceta.

Upute:

1. Veliku posudu/kantu napunite do pola s vodom.
2. Uzmite uzorak čiste vode, napunite jednu bocu, začepite i ostavite sa strane.
3. Dodajte igračke, školjke, kamenčiće i sl. u kantu s vodom.
4. Pomiješajte malo ulja s kakao prahom i polijte po sadržaju u kanti
5. Razgovarajte s djetetom o promjenama koje uočava. Što se dogodilo s vodom?
6. Zatim ubacite i talog kave...
7. Razrežite plastičnu vrećicu na manje trakice, ubacite u vodu i promiješajte. Što se događa? Ako imate plastične životinje, promatrajte što njima čine vrećice...
8. Uzmite uzorak zagađene vode u drugu plastičnu bocu i ostavite sa strane.
9. Izvadite komadiće vrećice iz kante, rukama ili pincetom.
10. Pokušajte spužvom i vatom pokupiti ulje iz vode.
11. Deterdžentom i četkicom izribajte masnoću i prljavštinu s plastičnih životinja, školjki...
12. Na treću plastičnu bocu postavite filter za kavu i pročistite zagađenu vodu. Kad ste to napravili, uklonite filter i začepite bocu.
13. Promatrajte sve tri boce... Pokušajte djetetu približiti rezultat istraživanja. Kakve posljedice onečišćenje ima na more? Može li se u potpunosti očistiti?

5. Eksperiment- Topivost materijala u vodi

Djetetu ćemo ponuditi različite materijale od kojih se neki otapaju u vodi, a neki ne (ulje, šećer, sol, kava, brašno, kakao, kamenčići, prašak za rublje, itd.), čašice s vodom i papir/plakat za bilježenje rezultata istraživanja.

6. Odvajanje otpada

S djetetom možete izraditi tri ili više kontejnera za odvajanje otpada. Za tu aktivnost može vam poslužiti bilo kakva kartonska ambalaža, npr. kartonske ambalaže za mlijeko. Obojite ih u različite boje (plava-papir, žuta-metal/plastika, zelena-staklo...) i ponudite djetu sitne komadiće različitih materijala koje će ono potom sortirati/razvrstavati i stavljati na pravo mjesto. Možete materijale pronaći i u prirodi, time ćete usput očistiti jedan manji dio okoliša od materijala koji ondje ne pripadaju.

7. Morske pitalice

→ <https://online.fliphtml5.com/kzpyj/pcdi/?fbclid=IwAR06fylaUdLFfWEsC5YRuCkIXWWfHjApw2Y3TM2UPHvfJGS2RSS4qwUqwEs#p=1>

8. Proučavanje enciklopedija

Nazive i karakteristike riba djeca mogu saznati iz enciklopedija. Ribe koje viđaju u crtićima, slikovnicama, na kalendarima i slično prepoznati će u enciklopedijama i naučiti više detalja o svemu što ih zanima.

UMJETNIČKO PROMATRANJE I SLUŠANJE:

1. Verbalni i vizualni poticaj: Slikovnica „Val“ – dostupna u PDF-u izvan dokumenta

2. „Izmišljena priča“:

Bila jednom jedna prazna čaša (neka dijete crta praznu čašu). Čaša zamoli dijete: „Molim te, napuni me zemljom.“ (dijete crta zemlju u čaši) Čaša zahvali. Sad zemlja zamoli dijete: „Molim te, posadi u mene cvijet.“ (dijete crta stabljiku i cvijet) Zemlja zahvali. Cvijet zamoli: „Molim te, nacrtaj mi korijenje da me vjetar ne odnese.“ (dijete crta korijenje u zemlji) Cvijet zahvali. „Molim te“, kaže korijen, „uzmi posudu sa vodom i zalij me.“ (dijete crta kapljice koje zalijevaju biljku) „Oh“ –kaže biljka, „sad sam zadovoljna.“ (dijete crta osmijeh

na biljci) Biljka zahvali djetetu i počne mirisati. (Izvor: Velika enciklopedija malih aktivnosti, Šk.)

3. Pjesma Maestral -> https://www.youtube.com/watch?v=5O_PM47TbCo

4. Slikopriča

<https://online.fliphtml5.com/kzpyj/pcdi/?fbclid=IwAR06fylaUdLFFWEsC5YRuCkIXWWfHjApw2Y3TM2UPHvfJGS2RSS4qwUqwEs#p=1>

5. Priča iz vrećice

Priča iz vrećice vrlo je jednostavna, a korisna i zabavna aktivnost bogaćenja rječnika i razvoja divergentnog mišljenja.

Možete izrezati naslove, članke i fotografije iz starih časopisa, te ih staviti u bilo koju vrećicu. Izvlačeći jedan po jedan papirić, potičite dijete da priča svoju priču uz pomoć navedenog materijala.

6. Zvukovi mora -> https://youtu.be/1yM_H50Bwps

RAZNOVRSNO IZRAŽAVANJE I STVARANJE:

1. Poruka u boci

Potreban materijal: bilo kakva staklena bočica ili staklenka s čepom/poklopcom, papir, olovka)

S djetetom ispišite, nacrtajte poruku na komadiću papira koji ćete potom zarolati i staviti u bocu ili staklenku čvrsto zatvorenu čepom ili poklopcem. Nakon što ste to napravili, pustite vašu bocu da „zapliva“ u moru na obližnjoj plaži. Vaša poruka možda nikada ne bude pronađena, a možda i vrlo brzo, sve ovisi o moru i njegovim mijenjama i strujama. Bitno je uživati u procesu!

2. Izrada slikovnice

Slikovnicu možete izraditi prema vlastitom izboru. Za izradu slikovnice ne treba vam puno materijala. Mi ćemo vam izložiti dva primjera. Dragi roditelji uživajte u zajedničkoj izradi slikovnice s djecom i još jednom će te se uvjeriti da dječja mašta nema granice.

Ponudit ćemo vam 2 načina izrade slikovnice.

Potreban materijal: papiri u boji, škare, ljepilo, ukrasna vrpca, bužač za papir, bojice.

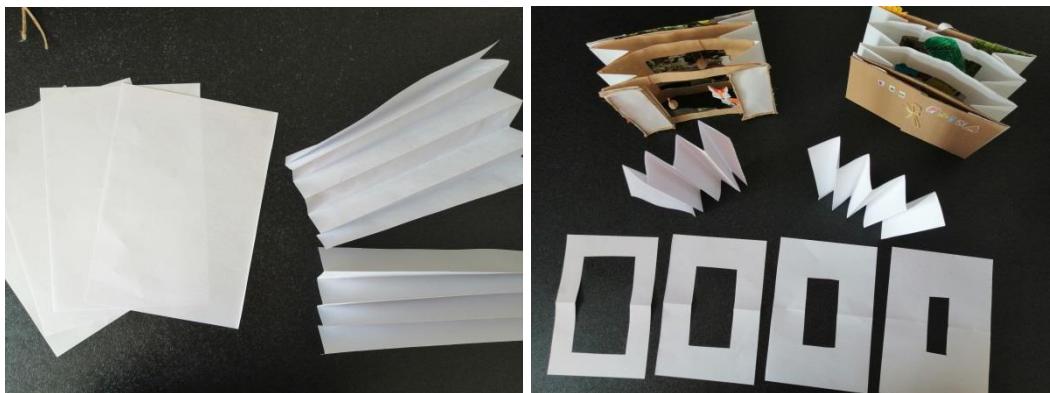
1.način: jednostavna slikovnica

Svaki papir izbušite pomoću bužača za papir ili nekog drugog, oštrog predmeta. Povežite ih ukrasnom vrpcom da tvore slikovnice. Prije ili nakon toga, nacrtajte, ispišite što god želite.

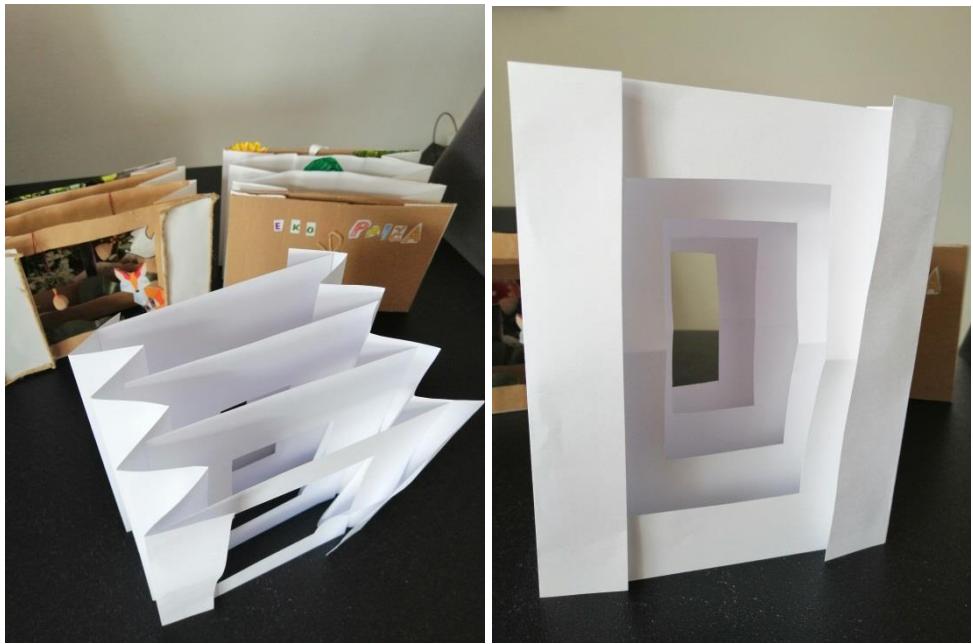

2. način: harmonika slikovnica

Postupak izrade: Uzmimo 4 papira formata A4. 2 papira ćemo saviti na način da dobijemo lepezu, a 2 ćemo presjeći točno na pola. Te polovice papira škarama ćemo izrezati od središta prema van na način da dobijemo prozorčiće, od većeg prema manjemu (vidi sliku ispod).

Nakon rezanja, papire s prozorčićima postavit ćemo unutar 2 papira od kojih smo napravili lepeze (vidi sliku). Sve ćemo učvrstiti običnim ljepljivom za papir.

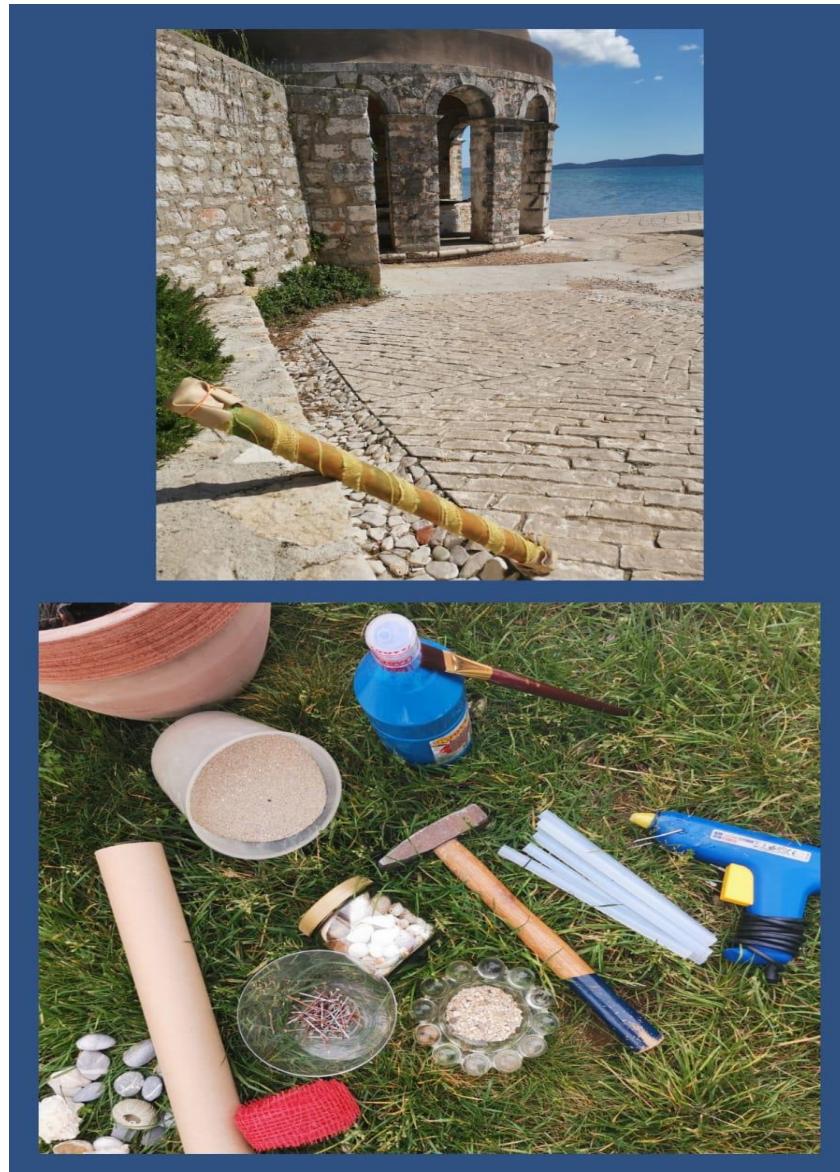
Sad smo dobili 3D perspektivu, te unutar izrađenog modela slikovnice možemo lijepiti ili crtati što želimo kako bi frontalni pogled na slikovnicu pričao priču koju smo odabrali.

3. Izrada kišnog štapa

Potreban materijal: kartonski tuljak (poželjno tvrdji), čekić, čavlići, tempere, kist, pjesak, mali kamenčići, male školjkice, ukrasne trake, vruće ljepilo.

1. Uzmete tuljak i pomoću čekića zabijete čavle spiralno po cijeloj roli.
2. Ukrasite, obojite svoj „Kišni štap“ po želji.
3. Zatvorite donji dio tuljka (štapa) i zatim u njega uspite pjesak, kamenčице, školjkice i ostale pripremljene materijale.
4. Zatvorite drugi dio tuljka i vaš kišni štap je spremан, uživajte u igri.

<https://www.youtube.com/watch?v=WmsqRLYzX7I>

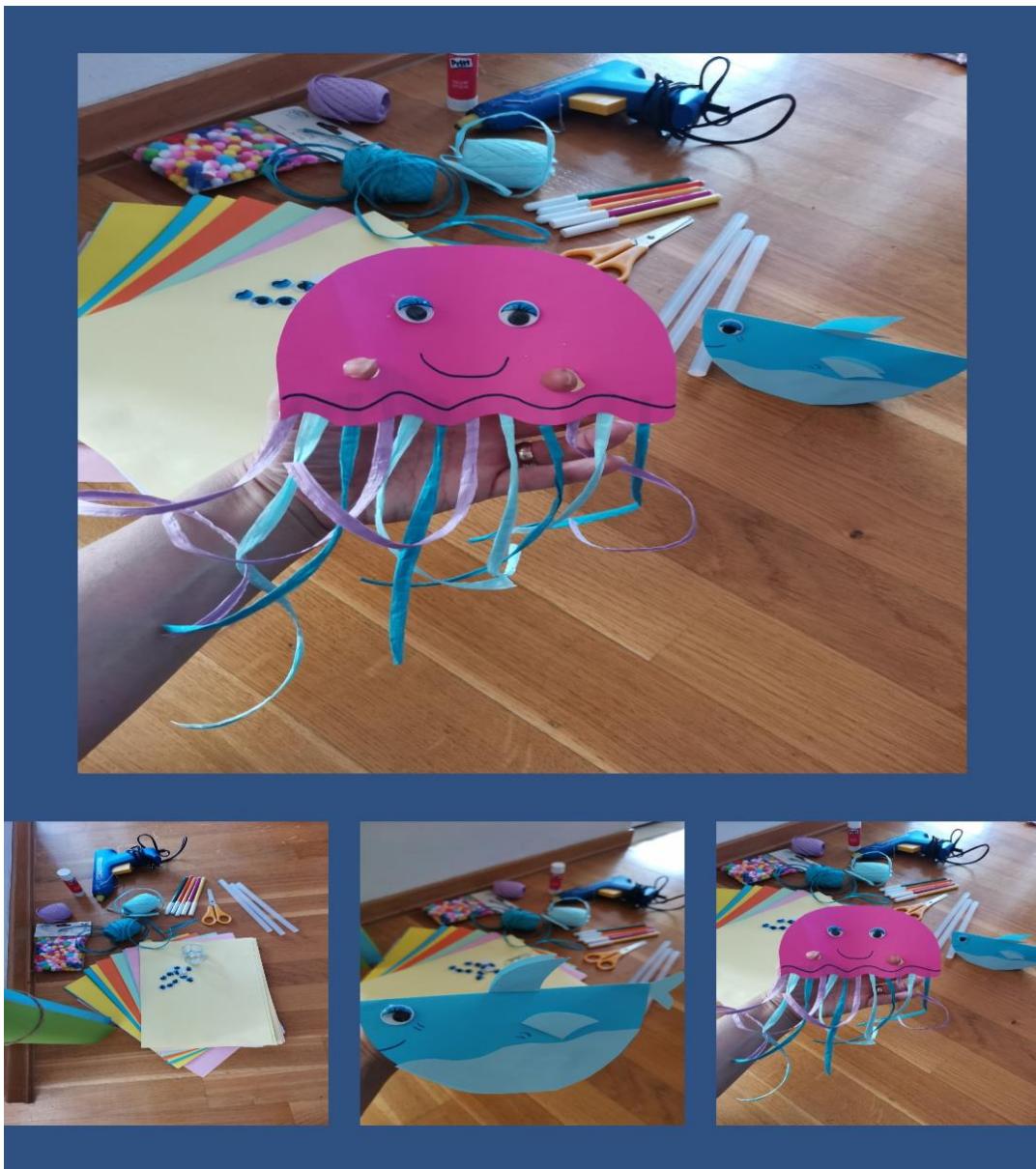
4. Osmisli igrokaz

Nakon izrade lutkica za prste (pogledaj aktivnosti ispod), osmislite s djetetom vlastiti igrokaz. Pomoći vam može: <http://www.pjesmicezadjecu.com/svakodnevni-igrokazi>

5. Izrada lutkica za igrokaz

Potreban materijal: papiri u boji, ljepilo, ukrasne trakice, flomasteri, razne perlice i ukrasi koje imate kod kuće.

Kroz dramsko scensku igru dijete izražava svoje osjećaje, razvija govorne i izražajne sposobnosti vještine, razvija maštu i stvaralaštvo. Ove lutkice mogu vam poslužiti za vlastito malo kazalište lutaka.

6. Slikanje pomoću soli

Potreban materijal: kuhinjska sol, tekuće ljepilo, tvrda kartonska podloga, kist, vodene boje.

Na tvrdnu kartonsku podlogu najprije ćemo iscrtati što želimo pomoću ljepila. Nakon toga, po sloju ljepila posut ćemo sol, obilno da natopi ljepilo na kartonu. Nakon posipanja, otresite višak soli s papira. Zatim umočimo kist u vodene boje

i lagano tapkamo po sloju soli i ljepila. Primijetit ćemo kako sol omogućava boji da se širi.

7. „Pendulum painting“ (slikanje njihanjem)

Potreban materijal: kartonski tuljci, kartonske kutije, plastična ili papirnata čašica, tanki konop, boje(tempera), papir

Bojanje njihanjem inovativni je način likovnog izražavanja. Ovaj put, boju neće izravno nanositi dijete, već će to činiti njihaljka. Na dru čašice probušite rupicu i u čašicu ulijte boju po želji. Čašicu zavezazu za napravljenu njihaljku ljudljajte u pravcu u kojem želite. Ispod njihaljke postavite papir i promatrajte umjetnost u nastajanju.

8. „Brodogradilište“

Potreban materijal: kartonska ili plastična ambalaža, drvo, čavlići, ljeplilo, platno i ostali materijali po želji i mogućnostima.

Djetetu ponudite materijal i predložite mu aktivnost gradnje vlastitog broda.

9. 3D umjetnost- „morsko dno u kutiji“

Potreban materijal: kartonska kutija ili kutija za cipele, tempera, škare, ljeplilo, školjkice, kamenčići....

U kartonsku kutiju s unutarnje strane lijepite navedene materijale, a kutiju možete i obojiti. Cilj je rekonstruirati izgled morskog dna.

ŽIVOTNO-PRAKTIČNE AKTIVNOSTI:

1. Voćna salata

Za izradu voćne salate potrebno nam je nekoliko vrsta voća, zdjela, žlica, daska za rezanje. Djetetu dozvolite da nožem bez oštice izreže voće po želji, na dasci za rezanje. Nakon toga, izmiješajte voće u zdjeli, dodajte začine po želji i uživajte u zdravom desertu!

2. Prirodni sokovi

Prirodni sokovi zdrav su izvor vitamina, a uz malu pomoć roditelja, i dijete može samo napraviti svoj napitak. Služite se običnim mehaničkim cjedilom za voće ili citrusetom. Isto tako, ukoliko imate sokovnik, možete sok pripremiti i pomoći njega. Naravno, djetetu ćete predložiti da napravi samo sve što može.

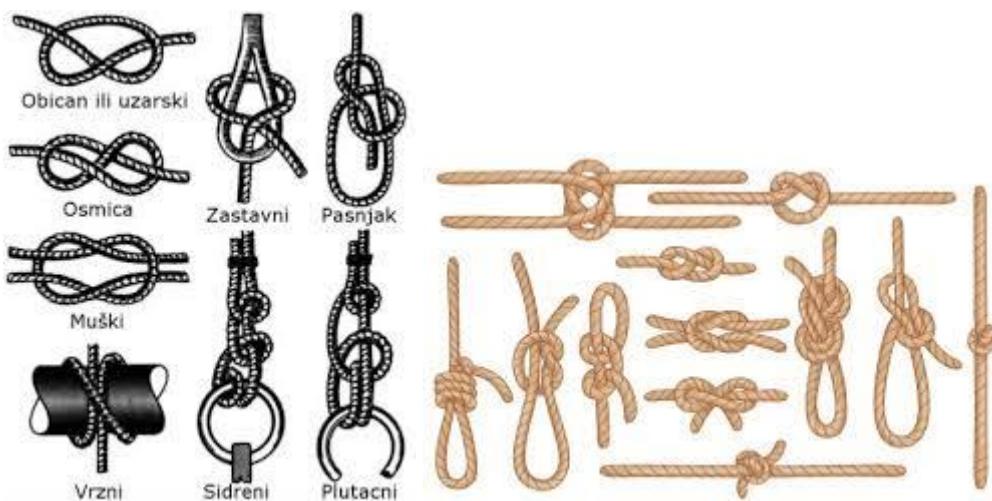

3. Izrada sladoleda

U linku ispod nalazi se video-recept za sladoled koji u potpunosti mogu izraditi djeca. <https://www.youtube.com/watch?v=cliNcb4Yi-k>

4. Vezanje uzlova

Postoje mnoge vrste vezanja uzlova, a ovdje ćemo ih prikazati nekoliko, fotografijama i videosnimkama. Vezanje uzlova djeci je vrlo korisna aktivnost, a najčešće i jako zabavna.

(Izvor:Priručnik za voditelja brodice) (Marjan.hr)

<https://www.youtube.com/watch?v=5rw9gtbDzOY>

5. Izrada okvira

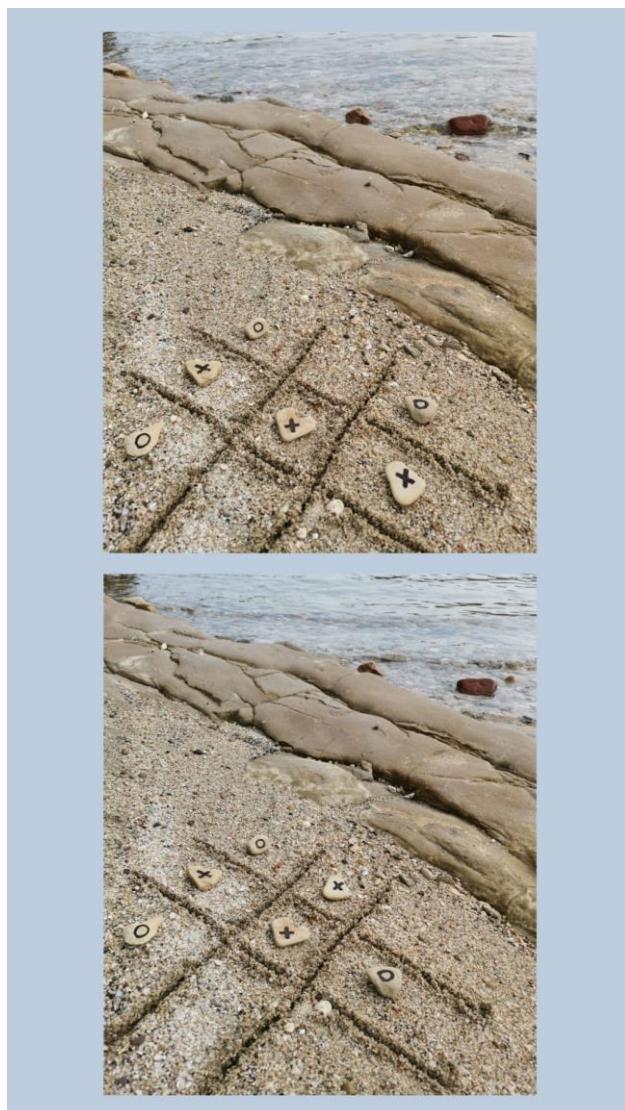
Potreban materijal: skalpel, karton, tempere, kist, posude s vodom, vruće ljepilo, hamer papir, školjke, pjesak i sl.

Uzmite pripremljeni karton. Napravite otvor u sredini 10 x 15 cm, a vanjski dio 4cm. Okvir obojite po želji i ukrasite školjkama, kamenčićima, pijeskom. Od kartona napravite mali dio koji drži okvir sa stražnje strane. Hamer papir zaliđepite iza okvira i ostavite otvor kroz koji će te umetnuti fotografiju.

RAZNOVRSNE IGRE:

1. Križić-kružić

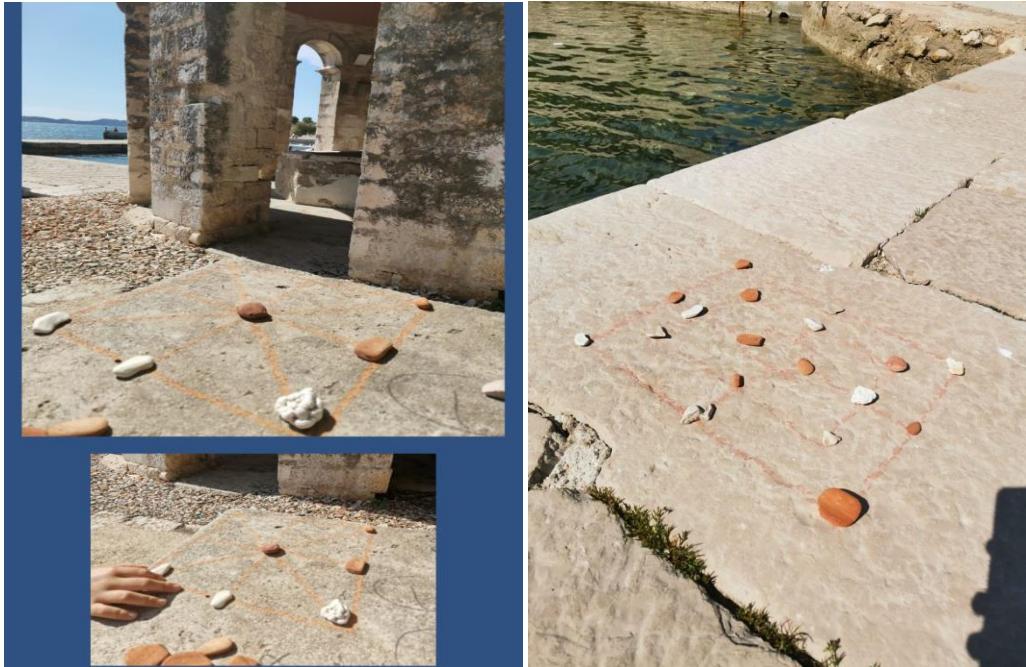
Igra kružić – križić se igra na praznom polju 3x3. Igrač o postavlja kružiće, a igrač x postavlja križiće. Igrači naizmjence odabiru polja i unutar njih stavljaju svoj znak. Pobjeđuje igrač koji ostvari tri svoja znaka uzastopno u nekom redu ili stupcu, glavnoj ili sporednoj dijagonali. Ako to ne uspije ni jednom od igrača, igra je neriješena.

2. Mlin

Pravila igre možete pronaći na linku

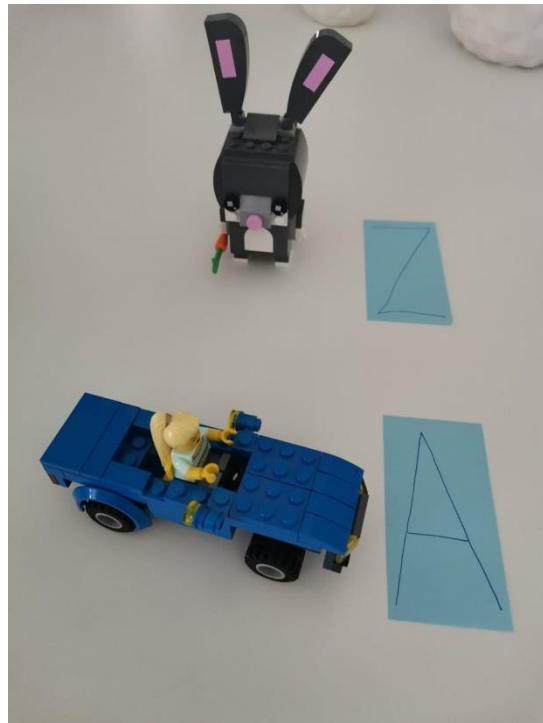
<http://www.pjesmicezadjecu.com/drustvene-igre-pravila-igre/mlin.html>

3. Matematička igra građenja po predlošku/ Vježbanje početnog čitanja i pisanja

Primjeri:

1. Složi životinju s početnim slovom Z/složi predmet s početnim slovom A

2. Izgradi zid od 3 kockice, zatim zid sa tri kockice više. Na kojem zidu je više kockica? Koliko ima kockica na većem zidu?

SPECIFIČNE AKTIVNOSTI S KRETANJEM:

1. Motorička slovarica

(Pokretima prikaži svoje ime)

A -skokovi u mjestu 10 x

B -okret oko svoje osi 2 x

C -skokovi na jednoj nozi 5 x

Č -bočno hodanje 5 koraka D/L strana

Ć -hodanje kao medvjed 5sec

D - čučanj 3 x

DŽ -čučanj skok 3 x

Đ -hodati unatrag 15 koraka i sprint do početka

E -jumping jacks 10 x

F -izdržaj na lijevoj nozi 5 sec

G -izdržaj na desnoj nozi 7 sec

H -žablji skok 10 x

I -visoki skip 15 sec

J -uhvatiti loptu 4 x

K -hodanje kao patuljak 10 sec

L -puzati potrbuške 10 sec

Ľ -izdržaj na desnoj nozi 5 sec

M -imitacija vožnje bicikla (upor ležeći) 15 x

N -imitacija „kraul“ 10 x naprijed/natrag

NJ -„palačinka“ (povaljka) 2 x D/L strana

O -trk do najbližih vrata i natrag

P -duboki pretklonu stojećem stavu 10 x

R -visoko podignuti nogu i pljesak rukama ispod noge 5 x D/L nogu

S -kruženje bokovima 5 x D/L strana

Š -kruženje koljenima 5 x D/L strana

T -sunožni skokovi naprijed/natrag 5 x

U -„divovski koraci“ (iskoraci) 10 x

V- otkloni 5 x D/L strana

Z -„klackalica“ (podizanje i spuštanje trupa- trbušnjaci) 5 x

Ž -imitacija izgleda „stola“ (podizanje i spuštanje bokova) 5 x

W -izdržaj u dubokom pretklonu 8 sec

X -trk do roditelja i dati mu peticu

Y -„vrtuljak“ (sjed, okret oko svoje osi) 5 x

2. Igra tapkanja

Na pod postavite nekoliko papira u različitim bojama. Pokušajte na različite načine dodirivati boje i neka dijete ponavlja za vama. Vježba će mu omogućiti razvoj koncentracije, koordinacije oko-ruka, a pomoći će mu i u razvoju matematičkih vještina. <https://youtu.be/98QSYjmNfhI>

3. „Nemirni balon“

Djetetu ćemo ponuditi dvije veće posude ili kante s vodom i napuhani balon. Pred dijete ćemo staviti izazov premještanja balona iz jedne u drugu kantu nogama!

4. Poligon

Poligon možete napraviti pomoću ljepljive trake u boji na podu ili pomoću prepreka u dvorištu.

Primjer poligona:

1. Postavite ljestve na pod i sunožno skačite u polja. Istu stvar možete napraviti i s trakama na ravnom podu.
2. Provlačenje ispod stola, sjedalica i sl.
3. Hodanje na prstima po liniji
4. Penjanje na stolicu i skakanje s nje
5. Uzimanje lopte iz košare
6. Kotrljanje lopte između čunjeva
7. Sunožno skakanje s loptom cik-cak

Literatura:

- Dire fare creare: Kreativna radionica
- Herrmann, Eve: 100 aktivnosti prema metodi Montessori
- Katarinčić, I., Velički, V.: Stihovi u pokretu- Malešnice i igre prstima kao poticaj za govor
- Milišić, N.: Sva riba jadranskog mora, 1.dio
- Scott, Paul: 200 istjerivača dosade
- Slunjski, E.: Kad djeca istražuju
- Slunjski, E.: Izvan okvira 3, 2018.
- Velika enciklopedija malih aktivnosti, ŠK.

Mrežni izvori:

- <https://www.youtube.com/>
- <https://www.pinterest.com/>
- <http://marjan.hr/2014/12/30/brodski-cvorovi/>
- <https://online.fliphtml5.com/kzpyj/pcdi/?fbclid=IwAR06fylaUdLFFfWEsC5YRuCkIXWWfHjApw2Y3TM2UPHvfJGS2RSS4qwUqwEs#p=1>